

**FRANCESCA
MELANDRI
EVA SPÍ**

EVA SPÍ

Francesca Melandri

EVA SPÍ

slovar

Copyright © Francesca Melandri, 2010
Cover photograph © Emilio de Koekkoek
Translation © Helena Lergetporer, 2022
Czech edition © Nakladatelství Slovart, s. r. o., 2022
All rights reserved

Eva spí

Z italského originálu *Eva dorme*,
vydaného nakladatelstvím Mondadori v Miláně v roce 2010,
přeložila Helena Lergetporer
Redigovala Monika Štefková
Korektury Jana Kunová
Odpovědná redaktorka Kateřina Eliášová
Vydalo Nakladatelství Slovart, s. r. o., v roce 2022
Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava
Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín
Vydalo Nakladatelství Slovart, s. r. o., v roce 2022
Vydání první

ISBN 978-80-276-0491-3

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.cz

*Mým veselým dvojjazyčným dětem
a dvěma láskyplným tatínkům: jejich a mému.*

Starý Sonner jednou večer ve *Stube* utnul obvyklé remcání o zradě těmito slovy: „Všechno jsou to povídačky! Že jsme vyhráli válku, to ví i děti. Ale že nám dají celou Itálii, o tom se mi v životě nesnilo!“

CLAUS GATTERER, *Krásná země, oškliví lidé*

„Páni, tam sou všade Němci!“

MARIANO RUMOR poté, co na dovolené v Pusterském údolí v roce 1968 zjistil, že v zemi, v níž je předsedou vlády, žije jazyková menšina.

„Jste Italové, kterým vládnou Němci? Vy se máte!“

INDRO MONTANELLI

*Call the world, if you please, “the vale of Soul-making” .
Then you will find out the use of the world.*

JOHN KEATS, dopis Georgeovi a Georgianě Keatsovým

*Let Eve (for I have drench'd her eyes)
Here sleep below, while thou to foresight wak'st.*

JOHN MILTON, *Paradise Lost*, book XI

Prolog

Byl to malý balíček v hnědém papíru, převázaný tenkým provázkem. Adresa příjemce i odesílatele byla napsána úhledným rukopisem. Gerda ho hned poznala.

„*I nimms net*,“ řekla pošťákovi Udovi. Nevezmu to.

„Ale to je pro Evu...“

„Jsem její matka. Já vím, že ho nechce.“

Udo by se jí nejradši zeptal: víš to jistě? Upřela na něho své průzračné, podlouhlé oči a nehybně ho pozorovala. Mlčel. Z kapsičky vytáhl propisku a z kožené brašny tiskopis. Podal jí je a už se jí nedíval do obličeje.

„Tady to podepiš.“

Gerda se podepsala. Potom se s nečekanou přívětivostí otázala:

„A co se teď s tím balíčkem stane?“

„Dovezu ho zpátky na poštu a řeknu, žes ho nechtěla...“

„Že ho Eva nechtěla.“

„... a oni ho pošlou zpátky.“

Udo zastrčil balíček zpátky do kožené brašny. Přelozil tiskopis a zastrčil ho mezi ostatní papíry. Zkontroloval, jestli je propiska pořádně zacvaknutá, a zasunul ji do kapsičky. Obrátil se k odchodu. Trupem už byl otočený do ulice a za chvíli měly následovat i nohy, ale vtom se v něm ozvala poslední výčitka.

„A kde Eva vůbec je?“ zeptal se.

„Eva spí.“

Hnědý balíček teď putoval zpátky stejnou cestou, jakou se dostal až sem:

tam a zpátky celkem dva tisíce sedm set devadesát čtyři kilometry.

Kdyby se někdo Gerdina otce Hermanna zeptal, jestli někdy poznal lásku (ale to nikdy nikdo neudělal, a už vůbec ne jeho žena Johanna), vybavila by se mu jeho matka, jak mu na prahu seníku podává konvici s vlažným mlékem z prvního dojení. Vždycky do té sladké tekutiny strčil nos, a když zase narovnal hlavu, měl nad horním rtem smetanový knírek, načež se vydal na hodinový pochod do školy. Ret si otřel zápěstím, teprve když urazil pořádný kus cesty, poté co se k němu u svého statku přidal Sepp Schwingshackl, nebo ještě o kousek dál, když se k nim připojil Paul Staggl, který byl ze všech dětí ve škole nejchudší, protože usedlost jeho otce nejen stála na strmém svahu, ale ještě byla obrácená na sever a v zimě tam nikdy nesvítilo slunce. Nebo kdyby se trochu zamyslel (ale to v životě nikdy nedělal, akorát jednou, a to hned vzápětí zemřel), vzpomněl by si na matčinu dlaň, svěží, a přitom drsnou jako staré dříví, ovinutou kolem své dětské tvářičky v gestu bezvýhradného přijetí. Jenomže když se narodila Gerda, Hermann svou lásku už dávno někde vytroušil. Snad po cestě, jako to seno v tom svém snu.

Poprvé se mu zdál v dětství, ale vracel se mu celý život. Matka rozložila na louce velkou bílou plachtu, naplnila ji právě shrabaným senem, přitáhla k sobě všechny čtyři cípy a svázala je a potom mu ten balík naložila na záda, aby ho odnesl do seníku. Byl to ohromný náklad,

ale jemu to nevadilo, dala mu ho matka, bylo to příjemné břemeno. Vrávoravě vstal z pokosené louky a vydal se na cestu jako nějaká obludná květina. Matka ho upřeně pozorovala podlouhlýma modrýma očima – stejnýma, jako měl Hermann a potom jeho dcera Gerda a taky její dcera Eva, něžnýma a přísnýma očima, jaké mívají někteří svatí na gotických obrazech. Ale vtom si jiný, neviditelný a bezvěký Hermann zděšeně uvědomil, že cípy plachty jsou špatně svázané a že za sebou po zemi trousí seno: nejdřív vylétlo jenom pár stébel, potom se ven sypaly celé hrsti. Hermann, který všechno viděl a věděl, nemohl varovat toho Hermanna ze snu, takže když dorazil k seníku, byl balík prázdný.

V noci, kdy se mu tenhle sen zdál poprvé, byla v Saint-Germain podepsána mírová smlouva, v jejímž rámci se vítězné mocnosti první světové války – především Francie – snažily vytrestat umírající rakouskou říši tím, že Jižní Tyrolsko přidělily Itálii. Pro Itálii to bylo velké překvapení: pořád se mluvilo o tom, že je třeba osvobodit Trident a Terst, ale nikdy Bolzano, a už vůbec ne Bozen. A bylo to pochopitelné: Jihotyroláci byli Němci, v rakousko-uherském císařství se cítili dobře a nepotřebovali, aby je někdo od někoho osvobozoval. A přece Itálie po válce, kterou sice vyhrála, ale určitě ne na bojišti, získala jako nečekanou kořist tenhle kousek země v Alpách.

Ještě téže noci zemřeli jeho rodiče, oba skolila španělská chřipka: nejdřív otce, o tři hodiny později matku. Následujícího rána byl Hermann sirotek stejně jako jeho země, Jižní Tyrolsko, které přišlo o svůj *Vaterland*¹, Rakousko.

Po smrti rodičů zdědil starý statek jeho nejstarší bratr Hans. Majetek sestával z: budovy s do černa začouzenou *Stube*²; červotočem prolezlého seníku; louky, která byla

---

¹ Domovská země.

² Výraz *Stube* původně označoval kamna, ale postupně se rozšířil na dřevem obloženou hlavní světnici v tradičních tyrolských staveních, která měla uprostřed kamna na dřevu.

tak strmá, že když se kosila, musel člověk přenést váhu vždycky jen na jednu nohu; pole tak chudého a svislého, že půda se musela opakovaně nosit nahoru na zádech ve velkých pletených rákosových nůších, protože po každém deštivém období se z velké části sesunula do jeho nejspodnější části. A šťastným dědicem byl Hans.

Všechny tři starší sestry si prospíšily s vdavkami, jen aby spaly pod střechou, kterou mohly považovat za vlastní. Nejmladší Hermann musel jít dělat *Knechta*, čeledína na bohatších statcích v pozvolnějších svazích, kde se při kosení trávy dala váha rozložit na obě nohy; na takových, kde půda i po největším lijáku zůstávala na svém místě a nesouvala se níž do údolí. Bylo mu jedenáct.

Každou noc, dokud nedovršíl věk dvaceti let, se on, který se od své matky nikdy nevzdálil déle než na půl dne, ze strachu a osamělosti pomočoval v posteli. Na půdě, kde byl hrozný průvan a kam sedláci ukládali čeledíny, *Knechty* jako on, se Hermann v zimě vždycky probouzel obalený vlastní zledovatělou močí, jako by to byl rubáš. Když vstával ze slamníku, tak se ta tenká vrstvička s tichým praskáním rozlámala na kousky.

To byl zvuk samoty, studu, ztráty, stesku.

Km 0

Ten, kdo cestuje na východ, má horší jet lag, to říkají všichni. Když se totiž vydáte proti slunci, pomstí se vám a připraví vás o spánek. Jako bych měla spánku na rozdávání.

Carlo pro mě přijel na letiště do Mnichova, ale tohle matce radši nepovím, vím, že se jí nelíbí, nikdy se jí nelíbil. Možná proto, že když jsem jí ho představila, ani trochu se neucházel o její přízeň, byl jenom zdvořilý. Ale musí se vzít v úvahu, že je to inženýr, člověk, který je z práce zvyklý brát všechno doslova, jinak by mosty a viadukty, které staví, nikdy nedržely pohromadě. Kdyby se měl k mojí matce chovat jako kavalír, považoval by to za nedostatek úcty vůči mně. Nepochopil ze mě skoro nic. Nemluvě o tom, co je mezi mnou a ní.

Představila jsem jí ho před deseti lety. Přijeli jsme za ní na Dušičky a sešli jsme se na statku mojí *Patín*³ Ruthi. Uvelebila se v jedlí obložené *Stube*, jako by pózovala pro prospekt turistické informační kanceláře. Pod flaušovým sakem s kostěnými knoflíky měla krajkovou halenku: tyrolštější než tohle je už jen *dirndl*⁴. Možná se chtěla Carlovi za každou cenu předvést v tom ryze venkovském, malebném prostředí, jako by chtěla vyzdvihnout svůj původ. I když se životem na statku ve skutečnosti neměla nikdy nic společného.

---

³ Kmotra.

⁴ Tradiční ženský kroj.

Carlo s ní konverzoval, poptal se jí na zdraví, podržel jí dveře, když jsme vycházeli ven. Ale když se smál, ani jednou se jí nepodíval do očí, ani jednou neřekl, že teď, když ji vidí, je mu jasné, proč jsem tak krásná, a hlavně nebyl ochotný zahrát si *Watten*⁵. A to mu moje matka opravdu neodpustila. Carlo se vymluvil, že nezná pravidla. Pravidla! Nepochopil opravdu vůbec nic.

Proto už ho tam na návštěvy nevozím: Carlo se jí nelíbí, ale ne proto, že je ženatý, nebo kvůli jeho třem dětem, které jsem nikdy neviděla; a ani proto, že za těch jedenáct let, co jsme spolu, se ani jednou nezmínil, že by se se svou ženou taky mohl nechat rozvést.

Takovým věcem matka nepřikládá žádnou váhu.

Prošla jsem skleněnými dveřmi mezinárodních příletů. Vozík se zavazadly místo mě tlačil asi padesátiletý muž: Jack Radcliffe z Bridgeportu, Connecticut, majitel továrny na zemědělské stroje, toho času na služební cestě do Mnichova na odborný veletrh. Vysoký, prošedivělé vlasy, bezvadný tmavomodrý oblek. Já jsem byla i po devítihodinovém letu oblečená a namalovaná stejně jako na vernisážích v New Yorku, odkud jsem přiletěla: pistáciově zelený žerzejový kostým od Donny Karan, kapkové náušnice, baleríny. Jako pár jsme nevypadali špatně. Jenom škoda, že měl ten Američan trochu skelný pohled a nafialovělý nos: s potěšením využil služby pojízdného baru na palubě. Když ho Carlo uviděl vedle mě, zvedl své krásné tmavé oči k nebi, jako by se dovolával svědectví, že vydržet se mnou chce opravdu velikou trpělivost.

Když ten Američan naopak uviděl Carla, chvíli mu trvalo, než se dovtípl, že mě někdo přijel vyzvednout, nebo jsem ho o tom možná zapomněla informovat. V každém případě se přestal usmívat. Vypadal, že se mu představy, co by se mnou všechno mohl dělat, začínají v přítomnosti

---

⁵ Karetní hra.

dalšího muže rozpouštět jako led ve sklenici whisky, kterou člověk drží příliš dlouho v ruce. Když si uvědomil, že tam ten vyloženě pohledný Jižan čeká na mě, jeho lesklé oči ještě víc zvlhly, téměř slzely. Carlo mu bez známek rozpaků či překvapení stiskl ruku, poděkoval, že mi pomohl se zavazadly, a potom mě zaštitil těmi svými širokými rameny, co se mi pořád tak líbí, a odváděl mě pryč.

Vzdalovala jsem se v jeho objetí a ještě jednou jsem se ohlédla. Věnovala jsem Američanovi povzbudivý úsměv, zavlnila jsem prsty, jako by to byl vějíř, a zašvitořila jsem:

„*See you later, Jack!*“

To by vyšinulo z dráhy i vozík na zavazadla.

A Jack Radcliffe z Bridgeportu, Connecticut, opravdu zůstal zničeně stát v příletové hale, protože nad jeho zklamáním teď ještě převážil zmatek.

„Chudinka...“ řekl Carlo a políbil mě do vlasů. Nebyla to výčitka, ale konstatování.

„To ne, ale byl to takovej milej pán...“

„Evidni milí páni,“ povzdechl si. „To je samostatná kategorie ducha.“

„Celou dobu jsem směla mít hlavu položenou na jeho rameni.“

„A co s tou rozkošnou zátěží těch devět hodin dělal?“

„Když mi spadla deka, tak mi ji zase zvednul. Popíjel tvrdej alkohol. Vyprávěl mi o svém nešťastným manželství.“

„Aha, takže bych tu kategorii upřesnil: ‚Milí pánové, co vyprávějí Evě o svých nešťastných manželstvích.‘“

Stiskl mi ramena, vlídně, chlapsky, ani na okamžik ho nenapadlo, že by do té opovrhované kategorie mohl patřit taky. A taky tam ani trochu nepatří. Carlo mi o svém manželství nevypráví vůbec, takže ani nemám možnost zhodnotit, jestli je šťastné, nebo nešťastné. Ostatně mě to ani nezajímá.

Dotlačil vozík ke svému autu a naložil do něho zavazadla. Trojdílnou bleděmodrou sadu, kterou jsem si právě koupila v New Yorku: kufr na kolečkách, cestovní tašku

a kosmetický kufřík s neuvěřitelně promyšlenými přihrádkami. Matce by se líbily. Vlastně mě napadlo, že by se ta barva hodila spíš k ní než ke mně, nejspíš jí ty kufry vezmu, až k ní pozítří pojedu na velikonoční oběd. Zůstala jsem stát na chodníku s notebookovou taškou přes rameno – tu nikdy nedávám z ruky.

Mám ráda, když za mě muži dělají fyzickou práci, k níž jsou zapotřebí svaly. Například zvednout kufr a uložit ho do auta. Nasadila jsem klidný a trpělivý výraz a tu chvíli jsem si vychutnávala, přitom jsem ale odvrátila pohled od Carla: nechtěla jsem, aby si myslel, že na něj spěchám. Po chodníku proti mně kráčel nějaký muž k taxíkům. Trochu mladší než já, v jemně proužkovaném obleku z ocelově šedého freska, s aktovkou, s jakou se létá na služební cestě. Němec, ale ne Bavor, spíš odněkud ze severu: možná z Hamburku nebo z Hannoveru. Když se naše pohledy setkaly, rozšířily se mu zorničky a zatvářil se tak, jak se muži obvykle tváří, když se jim podívám do očí, s tou nezaměnitelnou směsicí dravosti a úzkostné nedočkavosti. Touha je proměňuje v nestoudné, ale taky zranitelné bytosti, a ze mě se stává schránka, již tohle tajemství svěřují; aby bylo jasno, jejich mámy tenhle pohled určitě nikdy neviděly – nebo alespoň doufám.

Carlo tlumeně zabouchnul kufr od auta a šel si sednout za volant. Já jsem otevřela dveře u spolujezdce, a zatímco jsem si sedala dovnitř a pokládala nohu přes nohu, zvedla jsem oči k tomu muži snad z Hamburku nebo snad z Hannoveru, který právě procházel kolem. Neusmála jsem se na něho, ale nepatrně jsem přivřela oči, jak to dělají trináctileté fotomodelky, aby měly smyslnější pohled. Potom jsem za sebou zabouchla dveře a Carlo nastartoval.

Nejsem krásná. Pohledná, ale nic výjimečného. A blondatých, nadprůměrně vysokých žen je spousta.

Nejsem už ani mladá. Potkávám spoustu holek, které by mohly být moje dcery s méně opotřebovaným tělem,

hladším obličejem, lákavější nevinností. A přece se po mně muži pořád dívají. Rysy tváře jsem zdědila po matce, ale jen v přibližné verzi. Její lícní kosti ruské šlechtičny na mě přešly v méně urozené podobě. Její rty mají elegantní křivku, moje naopak něco, co připomíná statek, čerstvě nadojené mléko, máslo. Stejně jako ona mám štíhlé nohy, plné poprsí, severoevropský vzrůst, ale držení těla se vůbec nedá srovnávat. Gerda Huberová se celý život potila mezi plotnou a prkénky, já nosím Armaniho a organizuju mondénní večírky; ale jako královna vypadá z nás dvou ona.

Z mnichovského letiště je to k nám domů tři hodiny autem přes dvoje hranice. Když jsem byla malá, tak mě ta dvojitá hranice v bezprostřední blízkosti naší země vzrušovala. Měla jsem díky ní pocit, jako by kousek od nás začínal velký, jiný, neznámý svět. To bylo ještě v dobách, kdy byl Schengen jenom malé lucemburské městečko, o kterém nikdo nikdy neslyšel, a u každé evropské celnice ještě stály červenobílé závory a muži v uniformách, kteří se tvářili smrtelně vážně a mohli člověku zakázat překročení hranic, nebo ho dokonce zatknout. A Brennerský průsmyk v roli hraničního přechodu dělal tomu jménu všechnu čest: ponurý, tísnivý, s nádražím podobným jeskyni, které vypadalo jako ze špionážního filmu. Ale tehdejší napjatá atmosféra je ta tam: když projíždíte tou úzkou bránou vedoucí ze severní Evropy do Itálie, nekontrolují vám ani dálniční známku.

Nebo skoro. Za Sterzingem/Vipitenem, kousek před Franzensfeste/Fortezzou zastavil Carlo na *Autobahnraststätte* / dálničním odpočívadle a dali jsme si *belegtes Brötchen* / obloženou housku. Potom jsme sjeli z *Autobahnu* / dálnice a zaplatili jsme poplatek na *Mautstelle* / mýtné bráně. V jeho volvu, které je našťěstí ze Švédska, a tak se do němčiny ani do italštiny překládat nemusí. Vítejte v *Südtirolu* / Horní Adiži, říši dvojjazyčnosti.

Míjíme řadu sjezdů, potom opustíme dálnici a vjedeme do širokého a světlého údolí, které působí útulným dojmem i teď, když úbočí obrácená ke slunci rozbahnilo první tání a dosud zasněžené horské pastviny už začínají kvůli hnědým skvrnám ztrácet barvu. Všechny okolní svahy jsou porostlé modříný, jedlemi a břízami, hustými lesy, které ale nijak nepřekážejí lidské činorodosti dole v údolí; naopak se zdá, jako by svým neproniknutelným rázem jenom rámovaly pracovitou civilizaci – statky s rozlehlými loukami, mosty přes řeku dosud připomínající bystřinu, kostely s cibulovitými zvonnicemi. To je údolí, kde jsem se narodila.

Carlo mě zavezl domů. Milovali jsme se obvyklým způsobem, obvyklými pohyby. To je výhoda jedenáct let utajovaného vztahu: sex se řídí podle osvědčených a důvěrně známých postupů jako v manželství, ale nikdy se z něho nestane automatický nárok nebo povinnost. Zvyk a nejistota namíchané přesně v tom poměru, jaký mi vyhovuje. Dvě svislé rýhy mezi Carlovým obočím se po sexu vždycky trochu uvolní, vejde se do nich méně stínu. Poprvé jsem si toho všimla před jedenácti lety, na téhle posteli, a od té doby se to stává pořád. Vida, pomyslím si, jakou nad ním mám moc: jsem ta, která mu vyhlazuje čelo, jeho soukromý přípravek proti vráskám. Je to uklidňující pocit, protože čím víc stárne, tím víc to bude potřebovat.

Zůstali jsme ležet v objetí, v peřinách se lněným povlečením. Bílým: v okolí svého spánku nesnesu žádné barvy, už tak je dost vzácný. Carlo se otočil na bok a zezadu mě objal. Přičichl k mým vlasům.

„Víš co? Moc cestuješ,“ prohlásil.

Usmála jsem se. Vždycky když řekne něco takového, uvědomím si, jak moc mu na mně záleží. Zazvonil telefon. Carlo mě sevřel v náručí. Nechoď, říkaly jeho paže. Nešla jsem, zapnul se automatický záznamník.

„Dovolali jste se na číslo nula, čtyři, sedm...“

Pubertácký hlas se silným římským přízvukem vzrušeně řekl:

„Hele, už to bude, poslouchej...“

Záznamník nevzrušeně pokračoval, tentokrát německy:

„*Hier spricht der Anruferbeantworter der Nummer Null Vier Sieben Vier...*“

„Hele, to je německy?“ ozval se další hlas. Trochu nakřáplý, tápající mezi vyššími a hlubšími tóny: čtrnáct, nejvýš patnáct let. Možná i míň.

„Ty vago, to je doba.“

„... *Hinterlassen Sie bitte eine Nachricht nach dem Signal.*“

Teď se ti dva kluci hihňají, první zaječí do sluchátka:

„Skopčáci, skopčáci...!“

„*Aktung, kartófen, kapút...*“ přidá se k němu ten druhý, ale pro samý řehot nemůže ani domluvit. Zády se dál tisknu ke Carlovu břichu, rukama mi objímá hrudník. Bez hnutí posloucháme.

„Táhněte do Německa!“ zařve ten první, potom zavěsí.

„Už zase!“ řekla jsem. „Copak je to nikdy nepřestane bavit?“

Ve všech seriálech, které moje matka každý den po obědě sleduje, je jedna scéna. Ženatý muž si vestoje vedle postele uváže kravatu, políbí milenkou na čelo a odchází; ona – spoře oděná – zůstane ležet na rozválených prostěradlech a smutně zírá na dveře, které se za ním zavřely. Dost často si potom obejmě nohy a položí bradu na kolena, která má stále způsobně zakrytá dekou. No a s Carlem to za jedenáct let takhle nebylo ani jednou. Než se se mnou rozloučí – i když má zrovna naspěch –, vždycky si udělá čas a přesune se z postele na pohovku nebo do kuchyně nebo na balkon nebo zkrátka někam, kde jsme se spolu neoddávali rozkoši, abych se mohla obléct i já, nebo si přes sebe aspoň přehodit župan. A pak si spolu dáme kafe, trochu si povídáme, smějeme se spolu. To mi nepříjde málo.

Tentokrát mi před odchodem pomohl vybalit. Dokonce jsme spolu prolístovali katalogy z výstav, které jsem v New Yorku navštívila. Gerharda Richtera v muzeu MOMA. Mladého korejského umělce v jedné galerii v Chelsea: ve dvaceti už prodává obrazy miliardářům z East Side. Výstavu dřevěných plastik kmene Dogoni. Už jsem viděla několik afrických soch v domech svých klientů, často zrenovovaných rodových sídlech s citlivými přístavbami ze skla a oceli: jihotyrolští boháči mají etnické umění rádi, připadají si díky němu jako světoobčani.

Před odchodem mi Carlo řekne: „Jestli chceš, tak se po Velikonočním pondělí udělám dovnitř.“

„To by bylo fajn,“ odpovím.

Pozor: ne že bychom se zničehonic rozhodli počít dítě. Jenom mi sděluje, že se po svátcích z Bolzana, kde žije, vrátí sem ke mně do údolí. Obyvatelé Horní Adize, i když jim v žilách koluje benátská a kalábrijská krev jako jemu, překládají do italštiny spoustu výrazů z našeho německého dialektu. Takže se člověk „udělá dovnitř“, když jede *inni*, do údolí, zatímco když ho opouští a vydává se do nížiny a dál do světa, „udělá se ven“, *aussi*.

Například vloni v létě jsem byla v Positanu. Carlo mi volal. Žena a děti odjely a on si mohl dovolit odletět z Bolzana.

„Dneska večer se udělám ven,“ řekl mi, čímž mi sděloval, že za mnou přijede, a ne že využije antikoncepční metodu, která se zamlouvá církvi.

A teď mě Carlo líbá (ne na čelo!) a potom se vrací domů. K sobě domů.

Jistě, občas se mě na to ptají. Vždycky se najde nějaký člověk, nebo lépe řečeno nějaká žena, která cítí povinnost dát mi najevo, že se mnou soucítí. „Jak to můžeš tolik let vydržet s ženatým mužem?“ dotazují se. A spousta z nich, téměř všechny, dodávají: „Já bych to nikdy nedokázala.“

Pokaždé mi chvilku trvá, než si uvědomím, že existují lidé, jimž moje situace připadá nemožná. Smutná, ne-li

přímo zoufalá. Zato Ulli by se mě na to nikdy nezeptal. On to totiž věděl: já se dokážu vázat jen na jednoho člověka. Patřit jediné osobě, aniž bych přitom měla pocit, že se propadám do mazlavého bahna, neznámé bažiny. Jediné, o kterou bych se v případě potřeby postarala a pečovala o ni, aniž bych se přitom cítila jako ve vězení. A není to muž.

Krátce před večeří mě přišla pozdravit Čou. Deset let, dva copánky, na jejichž koncích se pohupují červené plastové jahůdky, viklající se stolička. Mandlové oči jako Číňanka, protože to taky Číňanka je. Ve škole jí to jde skvěle. Oblíbený předmět: geometrie.

„Koukala sem, že se svítí, tak sem přišla vočíhnout, jestli už seš zpátky.“

Už pár týdnů jsem ji neviděla, a když se jí dívám do tváře, zatímco mluví, mám pořád ten stejný pocit nepatřičnosti jako poprvé. Jako bych se dívala na film s Bruceem Leem, nadabovaný pěveckým sborem horských myslivců.

Pan Sung, její otec, kdysi v Šan-tungu v jižní Číně vlastnil továrnu na boty. Koncem osmdesátých let ji prodal jednomu partajnímu funkcionáři. Celkový výtěžek z prodeje podniku včetně výrobních hal, strojů a zboží připraveného k expedici: dva vystěhovalecké pasy, jeden pro něho a jeden pro manželku. Jako vzpomínku na Čínu a jeho rodinu, která se v té oblasti kdysi těšila jisté vážnosti, se mu s sebou podařilo vzít jen jednu ozdobnou dřevěnou bedýnku s nářadím pro pěstování bojových cvrčků, typickou šan-tungskou zálibu, v níž vynikal jeho otec.

Po několika měsících se Sungovi dostali do Itálie, nejdřív do Terstu, potom do Padovy, kde se narodily jejich tři děti, a nakonec do Horní Adiže. Tady pan Sung žil, dokud od něj při sčítání lidu v roce 2001 nechtěli, aby zakřížkoval jedno ze tří políček: Ital, Němec nebo Ladin. Žádná jiná možnost neexistovala, v Horní Adiži se uznávají jen tyhle tři národnosti. Pokud chtěl člověk získat od autonomní-